

Fra idrætshal til lokalt mødested for kultur, idræt og foreningsliv

DGI Facilitetsudvikling. BF 2017

Der er ingen grund til at bygge noget, hvis der ikke er nogen der vil, kan eller har mulighed for at bruge det .....

Vores kultur- og idrætsvaner er i dag under forandring, og derfor er udviklingen af vores lokale idrætsfaciliteter/haller afgørende. Fra idrætshal til lokale kultur- og idrætshuse og mødesteder for vores fritids- og kulturliv stiller krav om fællesskab, forandringer og reaktualisering af de eksisterende og de nye faciliteter. Faciliteterne skal understøtte nutidens behov, og de skal bruges af flere mennesker – til flere forskellige aktiviteter i flere forskellige tidsrum. Nye eller moderniserede faciliteter skal ikke bare passe til tidligere og eksisterende behov, men være med til at pege ind i fremtiden. Fællesskabning, involvering og foranderlighed er nøgleord, når de fysiske rum og rammer med mellemrum skal kunne ændres for derved at afspejle den løbende forandring i kulturlivets aktiviteter, deltagelse og opgaver.

Det er forholdsvis let at bygge et kulturhus og/eller et multihus, men det er meget vanskeligere at skabe det indhold, der får huset til at leve. Der rejses ofte mange penge til bygninger, men når de er færdige, viser det sig, at der ikke er penge til at skabe det daglige liv og indhold. I værste fald er der ingen planer for, hvordan det skal ske, og der er ingen aftaler om driften af bygningen. Det er vigtigt ikke at starte med at diskutere, hvordan den nye bygning skal se ud, indrettes og hvad den skal koste. Det er afgørende at starte med at diskutere: Hvem er det til glæde for? Og ... hvad skal der ske? Disse drøftelser kan let føre til, at en idé forandrer sig, fordi ingen kan finde ud af, hvem den er god for, og hvordan den er god. Til gengæld kan drøftelser med de forskellige aktører (borgerne og foreningerne) føre til utraditionelle løsninger af eksisterende bygninger, og helt nye anvendelser af rum der allerede findes.

Derfor er det væsentligt, at der er en stærk og involverende forberedelses- og analysefase forud for beslutningen om at tegne og derefter bygge. At tegne er bare en del af analysefasen. At bygge er kun et delelement i en samlet proces. God forberedelse sammen med borgerne og foreningerne betyder, at funktionerne planlægges, inden der tegnes og bygges. Det er jo ikke kun funktionerne der er med til at bestemme, hvordan en bygning skal indrettes og tegnes. Det er lige så vigtigt at få afdække graden af villighed til samarbejde/dele fælles faciliteter.

Det er afgørende, at aktiviteterne/indholdet skabes, inden man bygger, eventuelt som midlertidige løsninger og tiltag. Derudover er det afgørende, at der tages stilling til organisering, ejerskab og drift, før der bygges. Så kan byggeriets detaljer nemlig justeres under opførelsen.

Der er fem gode spørgsmål, som er væsentlige for forberedelsesfasen:

Hvad har vi nu? ... og hvordan bruger vi det?

Hvorfor skal den her facilitet udvikles/bygges? ... og hvad er ideen?

Hvem skal bruge den? ... og hvad er forventninger og behov?

Hvad skal vi være fælles om? ... og hvad vil vi dele med hinanden?

Hvordan vil vi drive og organisere faciliteten? (skabe drift, etablere organisationen og ejerskabet af bygninger).

Når vi arbejder sammen, kan vi løse komplekse problemstillinger og skabe nye muligheder .....

Der findes ingen opskrift på, hvordan man arbejder tæt sammen om at løse et problem eller virkeliggøre en idé. Hvert "projekt" er unikt og har sine egne interessenter, faktorer og hensyn. Men ambitionen om at arbejde for et fælles "projekt" og dermed bidrage til løsningen af forandringerne i vores kulturvaner, og dermed identificere behov nye for rum og rammer, stiller krav til det brede samarbejde. Det handler grundlæggende om at løse problemer og virkeliggøre ideer i fællesskab. Ejerskab og nye muligheder er det, der kan opstå, når forskellige foreninger og borgerne går sammen i tætte, gensidige og forpligtigende samarbejder om at løse samme problemstilling. Alene det at skabe en fælles dagsorden, hvor alle arbejder mod det samme mål, er en stor udfordring, når det handler om at flere forskellige foreninger med forskellige interesser skal arbejde sammen. Lykkes det, har man til gengæld muligheden for at løse opgaver på en måde, som slår rod på mange niveauer på én gang. Det er samarbejder, hvor man ofte på forhånd ikke kan forudsige, hvad der er løsningen, eller hvordan man når frem til den. Potentialet til at skabe store forandringer er dog så meget større, og samtidig giver det resultater, som den enkelte aldrig ville kunne opnå ved egen indsats.

At ville arbejde sammen om et fællesprojekt stiller krav til brede samarbejder .....

For at skabe det fælles ejerskab og effekt bør der være en projektorganisation/gruppe, der fungerer som driver for alle indsatser og koordinere de forskellige medvirkende aktører. Gruppen skal skabe den fælles dagsorden/vision for projektet og synliggør rammerne for dialog og samarbejde. Det er væsentligt hele tiden at spørge, om vi har alle de rigtige aktører med og om andre skal inviteres med.

Skab ejerskab og forankring gennem dialog og deltagelse .....

Gør involveringsprocessen klar. Fagfolk, interessenter og borgere inspirerer hinanden. Meningsforskelle er en naturlig del af dialogen. Start dialogen tidligt – og bliv ved! Åbne

processer med plads til at diskutere på tværs af fagligheder og interesser giver et stærkt grundlag for ejerskab til et facilitetsprojekt.

Brug midlertidige aktiviteter som anledning til dialog deltagelse .....

Skab gensidige, synlige og forpligtende aktiviteter som en del af projektet. Lyt til borgernes og foreningernes ønsker og behov. Sammen med dem er det muligt at skabe levende midlertidig aktivitet, før det nye "hus" står færdigt. Det skaber værdi allerede på kort sigt, og alle får værdi og glæde af det på lang sigt.

Etablér samarbejde med lokale aktører .....

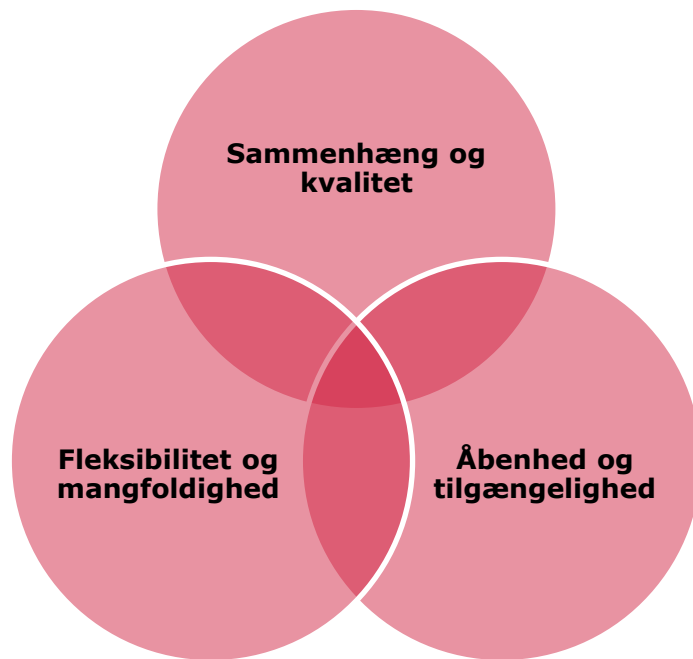
Fyr op under dialogen med radikale spørgsmål: Nye rum for dialog om byens fremtid. Idrættens huse hænger sammen i kraft af de mennesker, der bruger dem, fællesskabet og tilliden imellem dem og det sociale fællesskab.

Afstem forventninger gennem kommunikation og synlighed .....

Hyppig og åben kommunikation er en forudsætning. Kommunikationens første succes er, "Vi hører, hvad I siger, og vi beslutter med åbne øjne" Vær i dialog med hele byen. Facilitetsprojekter skal kommunikeres. Synligheden er med til at engagere borgere og interessenter i dialog. Jo mindre man fortæller om projektet og udviklingsprocessen, jo flere myter kan der opstå om det.

Fra forudsigelighed til foranderlighed

Fællesskabning, involvering og foranderlighed er nøgleord, når de fysiske rum og rammer med mellemrum skal ændres for derved at afspejle den løbende forandring i bevægelseskulturens deltagelse og opgaver. Når der skal udvikles og forandres i fælleskab er sammenhæng, fleksibilitet og tilgængelighed væsentlige pejlemærker.

Åbenhed og tilgængelighed

- Let adgang for alle til aktivitet
- Tilgængelighed i indretning
- Kontakt til omgivelserne og lokalområdet
- Attraktion som møde- og aktivitetssted
- Involvering af borgerne og foreninger

Fleksibilitet og mangfoldighed

- Mangfoldigt udbud af tilbud
- Organiserede og selvorganiserede aktiviteter
- Flere aktiviteter på samme tid
- Attraktive opholdszone- og væresteder
- Åbne og lukkede aktivitetsmuligheder

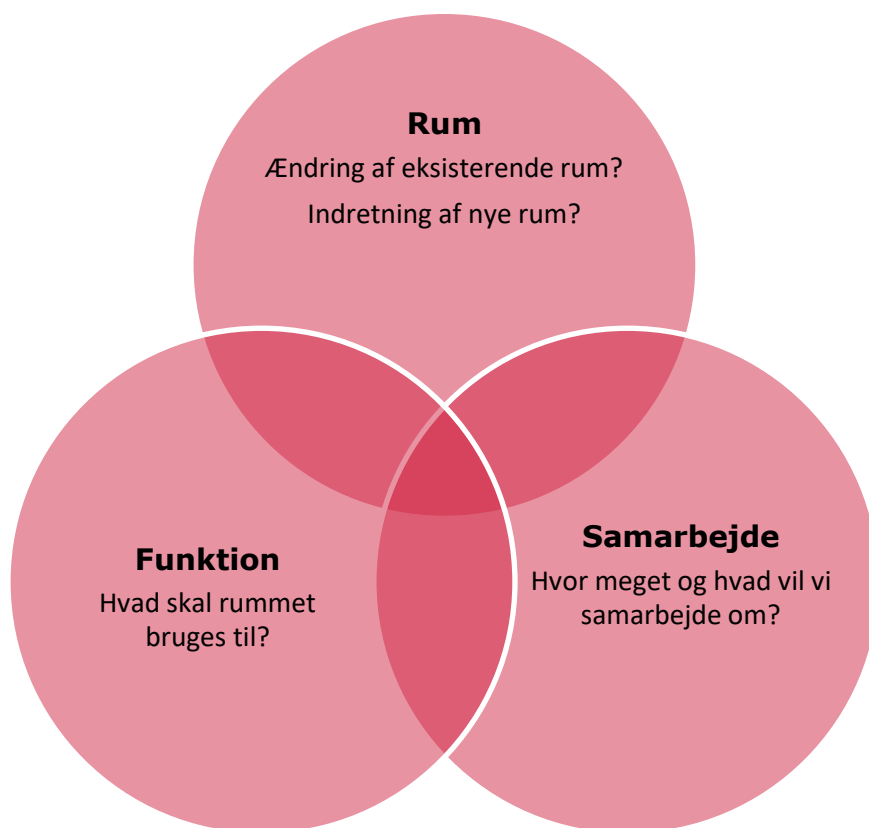
Sammenhæng og kvalitet

- Kvalitet og afstemning i design og indretning
- Samspil mellem ude og inde
- Fleksibel rumindretning
- Fysisk og visuel rumindretning
- Indbydende og udfordrende arkitektur

Når flere forskellige funktioner og kulturer skal dele og bruge samme hus.

Det er ikke kun den enkelte funktion der er med til at bestemme, hvordan et rum eller en bygning skal indrettes og tegnes, når der skal skabes mere fleksibilitet, sammenhæng og tilgængelighed. Skal rummet bruges til flere forskellige funktioner eller skal rummet bruges til en funktion af flere forskellige kulturer? Om det er den ene eller anden for form for fleksibilitet, kræver det en vis grad af samarbejde når der skal deles rum. Graden af hvor meget vi vil samarbejde er med til at sætte retning for, hvor fleksibelt de forskellige rum og rammer kan planlægges og tegnes

Hvordan og hvor fleksibelt kan rum og hus planlægges og indrettes?

Referencer:

- 1) *Vision 25-50-75. Idrættens fysiske rammer. Marts 2015*
- 2) *Collective impact, 2016-2017*
- 3) *Tag på fælleden. Idrættens Huse. LOA, Bøje & Risskjær. 2014*